

Säkerhet och beredskap

2023-09-25

Svk SB 2023/145

BESLUT

Beslut om beredskapsåtgärd – genomföra beredskapsplanering och upprätta beredskapsplan

Svenska kraftnäts beslut

Affärsverket Svenska kraftnät (härefter benämnt Svenska kraftnät) beslutar som elberedskapsmyndighet att ni som aktör inom elförsörjningen ska upprätta en beredskapsplan för hur ni planerar att bedriva er verksamhet i höjd beredskap¹, samt hur ni planerar att då leda er verksamhet. Er beredskapsplan ska åtminstone innehålla:

- > En förmågeinventering som visar er aktuella förmåga att verka vid höjd beredskap
- > En plan för er verksamhets uthållighet i höjd beredskap, varvid er plan ska täcka in åtminstone dessa områden:
 - Ledning av verksamheten, inklusive roller och ansvar
 - Samband, internt och externt
 - Reparation av skadad infrastruktur och anläggningar
 - Information och kommunikation
 - Bortfall av IT- och OT-system
 - Upprätthållande av verksamhetens funktion
 - I förekommande fall, aktuell ö-driftsplanering

Ni ska ha upprättat er beredskapsplan **senast den 30 september 2024**.

Ni ska meddela Svenska kraftnät när ni har upprättat er beredskapsplan och då lämna information till Svenska kraftnät om den beteckning som ni har gett handlingen och vem som är beslutande inom er organisation.

¹ Höjd beredskap enligt lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap.

Ni ska ta fram en plan för er kommande översyn och uppdatering av er beredskapsplan. Planen för översyn och uppdateringar ska också meddelas Svenska kraftnät.

Svenska kraftnät lämnar inte någon ersättning för aktörers planering av de egna uppgifterna inom totalförsvaret.

Detta beslut fattas med stöd av 5 §, 10 § andra stycket punkten 2 samt 13 § elberedskapslagen (1997:288).

Skäl för beslut

Aktuella bestämmelser m.m.

Svenska kraftnät beslutar om de beredskapsåtgärder som ska vidtas enligt elberedskapslagen.²

Med beredskapsåtgärder avses åtgärder som behövs för att förebygga, motstå och hantera sådana störningar i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället. Med beredskapsåtgärder avses också sådana åtgärder som krävs för att göra det möjligt att vidta de åtgärder som behövs vid höjd beredskap.³

Ersättning lämnas för kostnader för beredskapsåtgärder som vidtas efter beslut enligt elberedskapslagen. Ersättningen lämnas däremot inte för kostnader för uppgiftslämnande och planering av egna uppgifter inom totalförsvaret.⁴

Svenska kraftnät har på begäran rätt att ta del av de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen över efterlevnaden av elberedskapslagen.⁵

Svenska kraftnät har även rätt att begära att ägare eller innehavare av industriella anläggningar lämnar de uppgifter som Svenska kraftnät behöver för sitt planeringsarbete samt att ägaren eller innehavaren i övrigt medverkar vid planeringen av de egna uppgifterna inom totalförsvaret.⁶

Behovet av beredskapsåtgärden

Sedan den 24 februari 2022 är det säkerhetspolitiska läget i Europa och i Sveriges närområde det allvarligaste sedan åtminstone 1980-talets början.⁷

Att försvara Sverige och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet är inte enbart en militär uppgift utan ett ansvar för hela samhället som

² 5 § elberedskapslagen och 1 § förordningen (1997:294) om elberedskap.

³ 3 § elberedskapslagen

⁴ 10 § andra stycket punkten 2 elberedskapslagen

⁵ 13 § elberedskapslagen

⁶ 2 § lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen och 1 § förordningen (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen.

⁷ Militära underrättelse- och säkerhetstjänstens årsöversikt 2022.

ytterst kräver befolkningens personliga insatser. Totalförsvaret, som består av civilt och militärt försvar, är all verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig.

Totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige, inbegripet krigshandlingar på svenskt territorium. Totalförsvaret ska vara krigsavhållande genom att ha en sådan styrka, sammansättning, ledning, beredskap och uthållighet att det avhåller från försök att anfälla, kontrollera eller på annat sätt utnyttja svenskt territorium. Ett starkt totalförsvaret är därmed förebyggande och fredsbevarande. Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret bör vara att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under en del av denna tid.⁸

Det civila försvaret handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Arbetet syftar till att skydda civilbefolkningen och att säkerställa att viktiga samhällsfunktioner fungerar vid krigsfara och krig. Vid krigsfara och krig ska det civila försvaret också kunna stödja det militära försvaret. Statliga myndigheter, kommuner, länsstyrelser och regioner, privata företag och frivilligorganisationer utgör det civila försvaret.⁹

Beslutet om att upprätta beredskapsplaner fattas som en elberedskapsåtgärd. Syftet är att förbereda aktörernas respektive organisationer för att kunna verka vid höjd beredskap. Genom beredskapsplanerna stärks såväl den egna organisationens som hela elförsörjningssystemets robusthet och förmåga att hantera höjd beredskap. Planeringen kommer också att stärka elaktörernas förmåga att hantera fredstida kriser.

Elsystemet kan vara ett högt prioriterat mål för militära angrepp vid en väpnad konflikt, vilket vi har sett flera exempel på i kriget i Ukraina. Genom begränsade militära insatser kan elförsörjningen allvarligt störas vilket indirekt allvarligt stör viktiga funktioner inom hela totalförsvaret och övriga samhället. Förmågan att upprätthålla en fungerande elförsörjning är en gränssättande faktor för hela totalförsvarets samlade förmåga.¹⁰ Ett långvarigt elavbrott får allvarliga konsekvenser för samhället.¹¹

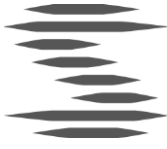
Elförsörjningen tillhör de viktigaste samhällsfunktionerna och är dessutom en förutsättning för att många andra samhällsfunktioner ska fungera, både civila och militära, samt för att upprätthålla samhällets motståndskraft. Därför är det av yttersta vikt att ni, som en del av elförsörjningen, har en välutvecklad planering för att kunna upprätthålla er verksamhet vid höjd beredskap. Svenska kraftnät

⁸ Prop. 2020/21:30, s. 27, bet. 2020/21:Fö4, rskr. 2020/21:136

⁹ Det här är civilt försvar - Regeringen.se 230815

¹⁰ Prop. 1996/97:86, s. 19

¹¹ Annica Waleij m.fl. Totalförsvarets forskningsinstitut; Konsekvenserna av energibortfall på samhällets funktionalitet och civilbefolkningens hälsa, FOI-R-4755-SE, s. 41 ff

beslutar därför om att ni ska genomföra och dokumentera er planering för sådana situationer.

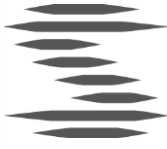
Som vägledning för ert arbete bifogas bilaga 1 som beskriver bl.a. planeringsantaganden och innehåll för er beredskapsplan.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Ann-Sofie Fahlgren efter föredragning av elberedskapsspecialisten Aisan Rasouli. Vid handläggningen har även totalförsvarsstrategen Ingela Regnell och krisberedskapsspecialisten Karl Skoog deltagit.

Ann-Sofie Fahlgren
Enhetschef, Elberedskap och dammsäkerhet

Aisan Rasouli
Elberedskapsspecialist

Detta beslut har undertecknats digitalt.

Överklagandehänvisning

Den som vill överklaga beslutet ska göra det skriftligen. Överklagandeskrift ska ställas till Förvaltningsrätten i Stockholms län men inges till Affärsverket svenska kraftnät, Box 1200, 172 24 Sundbyberg. Överklagandeskriften måste ha kommit Affärsverket svenska kraftnät till handa inom tre veckor från den dag den klagande fick del av beslutet. I överklagandeskriften ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som begärs. Affärsverket svenska kraftnät sänder överklagandeskriften vidare till förvaltningsrätten.

Bilagor

Bilaga 1. Planeringsunderlag och innehåll i beredskapsplan

Bilaga 2. Delgivningskvitto

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

Underskriftstjänst: Ciceron Document Signer 2 - PROD (backa2) 1.7.16.0 [Eid2-DSS]